

NIEUWSBRIEF KBO

KBO
Ede

afdeling Ede

jaargang 30, nr. 12 december 2023

In dit nummer:

Colofon	2
Voorwoord	3
Pastorale bijdrage	4
Zorg & Welzijn KBO	4
Zorgverzekering korting	5
Onderwerpen O & O	8
Kerstlunch en Kerstviering	9
Dagje uit	15
Agenda	16

Interessante informatie:

Strengere hypotheekregels 2024	3
Lezing voorlichting huisvesting	6
Belastingen	9
Abraham zien	10
Nieuws uit de Zorg	11
Intratuin De Notenkraker Rijbewijs	12
Appeltjes van Oranje Ergernis	13
Goed Heiligman Autoloze zondag	14
Kerstverhaaltje	15

Colofon

Voorzitter Ap Dominicus
t. 0318-79 51 43
email: abdominicus1@gmail.com

Secretaris
Adri Koch t. 0318-65 03 68
email: secretaris@kbo-ede.nl

1^e Penningmeester
Gijsbert van Ingen t. 06-47 55 22 32
email: penningmeester@kbo-ede.nl

Rekeningnummer voor contributie
en giften
NL02 INGB 000 41 76 610
t.n.v. KBO voor Senioren afd.
Ede-Bennekom

Coördinator bezorging
Ons Magazine en Nieuwsbrief
Beer Radstaat
t. 0318-63 29 92 / t. 06-10 51 43 28
email: g.radstaat@hotmail.com

Ledenadministratie
Charles Slangen t. 06-270 917 46
email:
ledenadministratie@kbo-ede.nl

Commissie Ontwikkeling &
Ontspanning (O&O)
Coörd. Trudy v. Schoonhoven
t. 0318-64 59 09 / 06-46 89 94 88
trudyvanschoonhoven@planet.nl

Belastingservice Ouderenbonden
Coördinator HUBA Douwe Ettema
t. 0318-64 58 31 / 06-55 90 06 46
email: ettema.douwe@gmail.com

Vrijwillige Ouderen Adviseur (VOA)
en Wet Maatschappelijke
Ondersteuning (WMO)
Frans Bik t. 0318-84 29 92
email: fransbikkel1@gmail.com

Pastoraal adviseur
Em. pastor Hans Lucassen

Coördinator Zorg & Welzijn +
Haal en breng service
Thijs Waasdorp
0318-631 256 of 06-537 918 54
m.waasdorp@chello.nl

Coördinator PC hulp
Jan Kemman t. 0318-62 03 58
email: j.kemman@chello.nl

Beheer website en facebook
Annelies Tax t. 0318-61 77 93
email: webmaster@kbo-ede.nl

Redactie Nieuwsbrief
Redacteur Fred Deuning
t. 06-38 15 52 96
email: jefdeuning22745@freeler.nl
+ kbonieuwsbrief@gmail.com

Corrector Mary-Ann Borggreve
Vormgever Erik Erkelens

Deze Nieuwsbrief kunt u ook lezen op onze website www.kbo-ede.nl

Facebook www.facebook.com/KBO-Ede-897647640335670/

Volgende kopij uiterlijk inleveren 27 november 2023

Voorwoord

De maand december staat weer voor de deur, algemeen gekenmerkt als de feestmaand met allerlei lekkernijen.

De situatie beijkend op het wereldtoneel, kan men wel stellen dat voor veel, zeer veel, bewoners op deze aardbol absoluut geen sprake is van een feestmaand.

Zeventien miljoen mensen zijn op de vlucht, verdreven van huis en haard. Veel van hen leven onder afschuwelijke omstandigheden.

Voeg daarbij de mensonterende oorlogen in Oekraïne, Israël, Gazastrook en de conflicten in Afrika plus de toegenomen spanning in het Midden Oosten. Dan kan men nauwelijks van een feestelijke maand spreken. Laten we vurig hopen en wensen dat de leiders, die

hierbij betrokken zijn, inzien dat hun strijd geen enkele zin heeft en alleen maar ten koste gaat van onschuldige burgers.

Laten onze gedachten uitgaan naar al die miljoenen mensen die lijden onder dat zinloos geweld.

Ap Dominicus, voorzitter

3 november 2023

Ouderenadvies

Vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's) zijn speciaal opgeleide mensen die senioren helpen om antwoorden te vinden bij een hulpvraag. Dit kan op diverse gebieden zijn: *wonen, welzijn, zorg, veiligheid, vervoer en financiën*.

Zij geven onafhankelijk en vrijblijvend informatie, voorlichting en advies aan leden en niet-leden, als service van KBO-PCOB.

De ouderenadviseurs luisteren naar uw verhaal, zij zijn klankbord en informatiepunt. Zij zoeken samen met u naar een oplossing, maar u houdt zelf de regie.

U kunt de (KBO) ouderenadviseurs bereiken via:

Frans Bik

Telefoon: 0318 84 29 92

email: fransbikkel1@gmail.com

AOW-gerechtigden niet gespaard bij strengere hypotheekregels 2024

Overgenomen uit PLUS oktober 2023. Hoofdstuk Geld en Recht.

Voor 2024 zijn er wijzigingen aangekondigd in de hypotheeknormen. Deze veranderingen hebben een forse (negatieve invloed) op de leencapaciteit van onder andere AOW-gerechtigden. Het kan daarom verstandig zijn om een aanpassing of verhoging van de hypotheek dit jaar nog te regelen.

Hoeveel je volgend jaar kunt lenen, wordt pas later dit jaar bekend. Uit de concept hypotheeknormen, die nu voorliggen bij het Nibud, banken en andere belanghebbenden, wordt duidelijk dat de leencapaciteit voor nagenoeg alle huishoudens daalt.

Alleen wanneer we rekening houden met een gemiddelde loonstijging van 5%, zal de maximale hypotheek voor de meeste inkomens toenemen. Het zijn vooral de laagste inkomens die, zelfs met deze loonstijging, minder kunnen lenen.

Ook voor AOW-gerechtigden geldt dat de maximale hypotheek naar verwachting zal dalen voor alle inkomens.

Als we ervan uitgaan dat de AOW en aanvullende pensioenen de verwachte loonstijging van 5% volgen, zal de maximale hypotheek voor AOW-gerechtigden stijgen.

Profiteer nu nog van de huidige (ruimere) hypotheeknormen.

Tot 31 december 2023 kun je nog gebruik maken van huidige (ruimere) hypotheeknormen. Het is wellicht verstandig om dit jaar nog een eventuele aanpassing of verhoging van je hypotheek te regelen, maar ook als je van plan bent om je overwaarde te benutten.

De experts van Plus staan klaar om jou te helpen de perfecte oplossing te vinden. Een eerste oriënterend gesprek is bij Plus Magazine altijd gratis, dus maak gerust een afspraak.

Artikel is geschreven i.s.m. onze partners van NBG Finance.

Ap Dominicus

Pastorale bijdrage

“En het geschiedde...”

In de nacht van 24 december zullen we het opnieuw horen, de oude geschiedenis van keizer Augustus, de geschiedenis van terreur, geweld en rechtsver(kr)achting, de geschiedenis van de verschrikkelijk duistere nacht, waarin mensen toen verkeerden waarin mensen ook vandaag nog steeds verkeren. Die geschiedenis, zo zal opnieuw de boodschap zijn, krijgt met de geboorte van Jezus een nieuw tijdperk: Hij is en zal zijn de Rechtvaardige als nog nooit. In Hem breekt, kwetsbaar als een kind, het licht van een nieuwe geschiedenis door, een geschiedenis van een nieuwe omgang met elkaar. Die begint (!) bij de armsten, de ontrechten, vluchtelingen, ontheemden, met een dringend appèl aan ieder van ons, aan u, aan mij: “mens waar is je naaste? Kijk nou eens uit je ogen!” Die nieuwe geschiedenis kan alleen maar korte metten maken met de oude als wij zelf er een begin mee maken: die nieuwe geschiedenis heeft ons, u en mij nodig om in het klein en op wereldschaal dat nieuwe geschieden handen en voeten te geven. Dat het geschieden zal: samenwerking, solidariteit, gastvrijheid, dialoog, verzoening, vrede! Dat het geschieden zal: nieuwe Geest, nieuw denken en doen! Mijn en uw denken, niet meer geleid door angst en vooroordeel maar gericht op elkaar, op het welzijn van de ander. Ermee beginnen ‘gewoon’, dichtbij mijn eigen denken en leven: daar waar vergeten en verguisd wordt, daar waar veroordeeld en vernederd wordt, daar waar overgeslagen en uitgestoten wordt, thuisloos gemaakt

Nieuwe coördinator Zorg & Welzijn / Haal en brengservice

Na het afscheid van Gerda Hiensch is er lange tijd een vacature geweest voor het coördinatorschap Zorg & Welzijn. Heel fijn dat we weer een nieuwe coördinator gevonden hebben. Wij hebben Thijs Waasdorp bereid gevonden die taak op zich te nemen. Onze leden kunnen hem aanspreken over het bezoeken aan zieken en eenzamen. Hij coördineert de werkzaamheden van de leden van de commissie Zorg & Welzijn. De commissie bestaat nu uit Thijs als coördinator en de dames Els Smeets, Wil Dokter en Elly Arts.

De commissie Zorg & Welzijn kan ook voor vervoer zorgen naar bijeenkomsten van de KBO (en terug). Aan de kosten van vervoer wordt een bijdrage gevraagd van € 3 (meer mag altijd).

– dáár beginnen en daar ‘God’ opnieuw zien geboren worden, anders gezegd, ‘zoiets als zelf God willen doen, Ik zal er Zijn voor jou!’

De grote vraag blijft aandringen: wanneer worden we eindelijk wijzer?

Wanneer doen we nu eens echt wat er gedaan moet worden?

Het hangt van ieder van ons persoonlijk af ‘Als wij de Christus niet alleen voor de zoveelste keer in Bethlehem maar ook in ons eigen hart geboren laten worden.’

We zijn dan nooit alleen, want God heeft in Jezus Zijn eigen levenslot ook aan ons levenslot vastgeklonken.

Hij is geen lachende derde, op veilige afstand, die ons uitlacht om onze mislukkingen maar Hij heeft zich laten kennen als een meelevende en meelijdende God:

Hij neemt onze mislukkingen ernstig en wil ons dichtbij zijn.

Het kind van Bethlehem heeft om navolgers gevraagd opdat ook wij, net als Hij, op de mensen af gaan troostend wie onze troost nodig hebben, bemoedigend wie onze bemoediging kunnen gebruiken. In verbondenheid, op weg naar een Zalig Kerstmis!

Em. Pastor *Hans Lucassen*

*Cornelis van Haarlem
Kindermoord in Bethlehem*

Kent u situaties waarin het belangrijk is dat we een lid van onze KBO afdeling aandacht schenken door middel van een bloemetje of iets dergelijks of haar of hem een bezoek brengen? Geef dit dan a.u.b. door aan de coördinator. Neem in die gevallen contact op met de coördinator Zorg & Welzijn Thijs Waasdorp, tel. 0318-631 256, mobiel 06 537 918 54, email m.waasdorp@chello.nl.

Het bestuur

Red voor sluitingstijd de planeet

Advertorial

Kijk, Ruik, Proef

Kent u het verschil tussen 'ten minste houdbaar tot' en 'te gebruiken tot'? Ja? Goed zo! 2 op de 4 Nederlanders kent het onderscheid tussen de houdbaarheidsdata nog niet*. Daarom willen wij dit zo duidelijk mogelijk maken om zo verspilling te voorkomen.

Ten minste houdbaar tot' (THT) duidt de kwaliteit aan van het product, terwijl een 'te gebruiken tot'-datum (TGT) de voedselveiligheid garandeert. De 'te gebruiken tot'-datum is de uiterste datum waarop je het product mag eten of invriezen. Maar na het verstrijken van de THT-datum, kunt u het product nog prima eten als u het goed hebt bewaard. Ziet het product er nog goed uit, is de geur normaal en smaakt het goed? Dan kunt u het product gewoon nog gebruiken!

Diverse winkels in de gemeente Ede verkopen daarom voor zeer aantrekkelijke prijzen de zogenaamde anti-verspil tassen. Diverse supermarkten doe mee, zoals Plus. AH biedt aan onder de naam 'overblijvers'.

Met de app kunt u zien of er ook restaurants zijn die meedoen. www.toogoodtogo.com

Korting zorgverzekeringen

Hebt u extra zorg nodig die niet vanuit de basisverzekering wordt vergoed. Kies dan voor de collectieve zorgverzekering van CZ, VGZ Werkt Goed of Zilveren Kruis via KBO.

Zit u al bij een van deze verzekeringen, dan hoeft u niets te doen als u in 2023 al collectief verzekerd was. Wilt u nu overstappen vermeld dan direct bij of na de aanmelding dat u lid bent van KBO (Gelderland). Indien nodig kunt u uw lidmaatschapsnummer doorgeven. Dit nummer staat op uw ledenpas.

www.vgz.nl/zorgverzekering/collectieve-zorgverzekering/skag

Bij de kortingen op de Aanvullende Verzekeringen van VGZ is de korting bekend

VGZ Zorgt Instap, Goed, Beter, Best 15%

VGZ Zorgt Instap, Tand Goed, Beter, Best 5%

KBO GELDERLAND
senioren doen mee!

Vergoedingen zorgverzekeringen

Zorgverzekeraar 2023

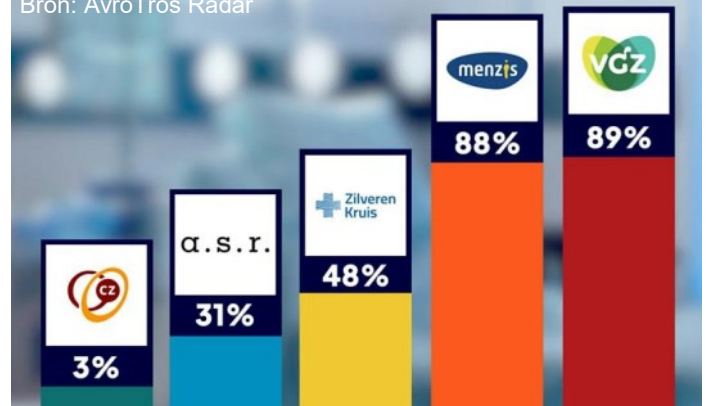
zorg kiezer

Wie hoort bij wie?

Verzekeringen van dezelfde moedermaatschappij in kolom
ZorgKiezer is een onafhankelijk platform voor consumenten.

Bron: AvroTros Radar

Maatschappijen die nog contracten moeten afsluiten
meetpunt: 10 november

De Consumentenbond dient (mede namens u) een handhavingverzoek in bij de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) om het grote aantal niet op tijd gemaakte contracten met zorgverleners te laten bestraffen.

Bespreek het samen

Geachte deelnemer/deelneemster,

Vanaf deze week heeft *Bespreek het Samen* een nieuwe website.

Deze website kunt u ook goed lezen op uw mobiele telefoon.

Hierdoor kunt u overal informatie opzoeken, zoals de locatie, de begintijd, de beschrijving en kunt u zich via de blauwe button aan- of afmelden.

In de bijlage twee afbeeldingen van de website op een mobiele telefoon:

afbeelding 1 van de Home pagina

afbeelding 2 van de details van een evenement met de blauwe aanmeldknop.

Op de computer... geen streepjes

BESPREEK HET SAMEN

Korte instructie:

Open de website www.bespreekhetsamen-ede.nl en log in via het menu rechts-bovenin (3 streepjes button)

Klik op een evenement voor extra details.

Details bevat een blauwe button waarmee u zich kunt aan- of afmelden.

Het evenement bevat ook een agenda button waarmee u deze als afspraak in uw persoonlijke agenda (bijvoorbeeld Outlook of Gmail) kunt zetten.

Hebt u vragen, ga dan naar Contact op de website.

Welkom bij Bespreek het Samen Ede

Het programma 'Bespreek het Samen' wordt u aangeboden door de samenwerkende kerken in Ede. Het is voor iedereen toegankelijk, ongeacht kerkelijke afkomst of gezindte. Ook als u niet kerkelijk bent betrokken, bent u van harte welkom. Een afwisselend programma met veel interessante onderwerpen. U kunt zich samen met anderen verdiepen in vragen rond bijbel en geloof, kunst, cultuur en samenleving.

Let op:

- klik op een evenement voor details, aan- en afmelden
- Heeft u vragen, ga dan naar **Contact**.

Hieronder het programma van deze maand.

Op de telefoon... wel streepjes

Voorlichting Huisvesting senioren

KBO Ede organiseerde op woensdag 18 oktober een lezing voor senioren betreffende huisvesting. Daarvoor waren Nolien Mulder en Lisette Boink van Woonstede Ede uitgenodigd.

Dat deze middag een schot in de roos was, bleek uit de grote belangstelling van onze leden. Beide dames gaven een boeiende uiteenzetting. Onze leden kunnen daarmee hun voordeel doen. Als een van de belangrijkste punten is het noodzakelijk dat u zich inschrijft. Kosten € 10 per jaar. Ook als u denkt: "Ik ga nog niet verhuizen." U weet niet hoe u er over drie jaar bijstaat en dan hebt u zich tenminste ingeschreven. Mensen met veel inschrijvingsjaren komen eerder in aanmerking voor een 'passende' woning.

Het inschrijven kan via mail: info@woonstede.nl. Voor een huisbezoek kunt een bericht sturen zoals aangegeven, maar u kunt ook een telefoontje plegen 0318-695 695. Digitaal vaardig kunt u zich nu nog inschrijven via www.huiswaarts.nu, later via huiswaarts.mijndak.nl.

Een eventuele financiële check kunt u zelf doen via www.woonstede.nl/woonkosten-verlagen. De financiële check kan ook via een huisbezoek gebeuren.

Wij willen Nolien en Lisette van Woonstede nogmaals bedanken voor hun heldere uiteenzetting en onze aanwezige leden die hebben bijgedragen tot een levendige discussie.

Ap Dominicus

Een zeer geslaagd Java buffet! Met dank aan de goede service van Toko Fennis

Belastingen

Als het over belastingen gaat worden veel mensen ineens spits. Zo zijn er mensen die er een hobby van maken zo weinig mogelijk belasting te betalen en anderen hebben een ander inzicht: belasting is een middel dat de overheid gebruikt om de Nederlandse welstand naar redelijkheid te verdelen. Mensen die werkloos raken krijgen bijvoorbeeld van de overheid een uitkering. Wees blij dat dit vangnet er is. Wegenbelasting is een belasting die alleen motorvoertuigen betreft die gebruik maken van de openbare weg. Op dit moment wordt die belasting geheven met als basis het type motor en het voertuiggewicht. Er is daarnaast een verschil tussen bedrijfswagens en particuliere voertuigen. Bedrijfswagens rijden op een 'grijs kenteken' met een iets ander tarief.

Een deel van de motorrijtuigenbelasting gaat naar de provincies. Zij innen in totaal € 1,5 miljard aan opcenten van de wegenbelasting. Dat is ongeveer 20% van hun inkomsten. Voor onderhoud aan de wegen, mogen wij verwachten.

Rijdt u nog auto dan heeft u gemerkt dat er sinds dit jaar meer papier bij is betrokken. In 2022 was het 1 blauwe envelop met 2 vellen papier, dit jaar met 3 A4-tjes. Ik zelf betaal deze belasting per kwartaal, anderen per maand (automatische incasso) of misschien per jaar.

Om eens te weten hoeveel de overheid besteedt, alleen aan het versturen van de brieven, heb ik deze vraag bij de Belastingdienst neergelegd en antwoord (in cursief) gekregen. Zie hieronder.

1. Hoeveel kosten maakt de belastingdienst jaarlijks voor het versturen van de betalingsverzoeken? Welke kosten zijn hierin wel en niet meegenomen? Ik denk dan aan de logistiek.

Het printen, inpakken en laten bezorgen van een brief met PostNL kost € 0,28 per brief.

2. Om hoeveel 'post' gaat het, en dan uitsluitend over deze standaard verstuurd rekeningen, inclusief betaalverzoeken?

Tot op heden (10 okt. jl. red.) zijn er 3.531.482 fysieke rekeningen houderschapsbelasting de deur uitgegaan.

3. Hoeveel FTE houden zich binnen de afdeling motorrijtuigenbelasting bezig met 'communicatie', dus het beleid maken en uitvoeren van dit soort standaard te verzenden brieven?

Binnen de afdeling Motorrijtuigenbelasting houdt zich één medewerker bezig met communicatie en brieven.

Aanvullende relevante informatie:

- *Het uitfaseren van de acceptgiro is een initiatief van de banken. De Belastingdienst is daartoe verplicht te volgen.*
- *De betaalinstructie is zo bedacht en ontworpen dat in de toekomst eenvoudig overgegaan kan worden naar digitaal betalen (b.v. via iDeal), daarom is de betaalinstructie op een apart vel opgenomen.*
- *Voor de motorrijtuigenbelasting is dit vanaf 2025 voorzien, voor enkele andere belastingmiddelen is digitaal betalen nu al mogelijk.*

Na het zien van deze getallen en misschien wel een nachtje erover slapen komen een paar opvallende zaken naar boven. Een particulier betaalde voor een brief van minder dan 20 gram begin dit jaar nog €0,96 en nu al €1,01. De overheid heeft een contracttarief met een andere prijs.

Daarnaast is het duidelijk dat er voor de Nederlandse Schatkist netto minder overblijft van alle betaalde motorrijtuigenbelasting. Deels door hun kosten om al die post te verzenden, deels omdat er wanbetalers zijn, zwartrijders, fraudeurs en 'overige kosten'. Om die cijfers heb ik bewust niet gevraagd omdat daar geen reële cijfers van zullen zijn.

Erik Erkelens

Bron: Belastingdienst

Terwijl God de vrouw schiep, beloofde Hij dat ideale echtgenoten te vinden zouden zijn in alle hoeken van de wereld... Toen schiep Hij de aarde rond!

Nieuwe leden

1. Mevr. E. Vreeswijk
2. Dhr. F. Strik
3. Mevr. C. van Thiel
4. Mevr. A. Govers

Commissie O&O

Agenda en mededelingen van Commissie O&O

- ➔ 13 december 09.30 uur kerststukje maken voor de KBO Ede Kerstviering onder leiding van Wil Dokter. Na de viering zijn de stukjes bestemd voor onze zieke leden.
- ➔ 20 december 12.00-15.00 uur Kerstviering met stampottenbuffet in de Open Hof.

Verslag maken

De 3^e woensdag van de maand worden activiteitenmiddagen gehouden in de Bosroos over diverse onderwerpen die interessant zijn voor onze leden. De aankondiging vindt u in de agenda KBO en PCOB zoals afgedrukt op de achterkant van onze nieuwsbrief. Over hetgeen op die middagen plaats vindt, dikwijls een lezing over een interessant onderwerp, wordt al een hele tijd geen verslag meer opgenomen in de nieuwsbrief. Dat is heel jammer omdat dan de leden die niet aanwezig waren niet worden geïnformeerd over het betreffende onderwerp.

Mededelingen

Wij hebben dit keer gekozen voor een stampotten buffet van "Het Pakhuis". Hebt u een mooi Kerstverhaal of Kerstgedicht, meldt u dan aan bij Trudy.

Trudy van Schoonhoven

Het zou mooi zijn indien een van de bezoekende leden dat op zich wil nemen om een kort verslag van de betreffende middag te schrijven voor de nieuwsbrief. Als u interesse daarvoor hebt, neem dan graag contact op met Trudy van Schoonhoven, tel. 0318-64 59 09 of 06-468 994 88, email: trudyvanschoonhoven@planet.nl.

Trudy van Schoonhoven

Aan alle leden van de KBO Ede

november 2023

Beste leden,

Namens het bestuur nodigen wij u uit voor de jaarlijkse kerstviering in de **Grote Zaal van "De Open Hof" aan de Hoflaan 2 in Ede**.

De viering zal gecombineerd worden met een lunchbuffet en is **op woensdag 20 december 2023 van 12.00 tot 15.00 uur** (zaal open 11.45 uur).

Pastor Hans Lucassen zal een kerstverhaal vertellen, de voorzitter zal spreken en ieder die een verhaal of een gedicht wil voorlezen is van harte welkom om dit te doen (wel even aanmelden).

Een gelegenheidskoor zal kerstliederen zingen.

Het lunchbuffet is een stampottenbuffet en wordt verzorgd door 't Pakhuis.

Als u wilt deelnemen aan de kerstlunch is het noodzakelijk dat u zich, **vóór maandag 11 december**, middels onderstaande aanmeldingsstrook opgeeft of een mailbericht stuurt naar Trudy van Schoonhoven: trudyvanschoonhoven@planet.nl.

Graag verzoeken wij u in uw mailbericht te vermelden: naam, adres, telefoonnummer, aantal personen en een speciaal dieet als u dat heeft.

De bijdrage voor de kerstlunch is € 20 per persoon dit is incl. 2 consumpties.

Wij verzoeken u vriendelijk uw bijdrage **voor maandag 11 december** over te maken op rekening **NL02 INGB 0004 1766 10 t.n.v. KBO voor senioren afd. Ede/Bennekom**.

Met vriendelijke groet,

Trudy van Schoonhoven

NB. Gezien het jaarlijks grote aantal deelnemers willen wij u er op attent maken dat de kerstlunch in eerste instantie is bedoeld voor onze leden.

Het bestuur van KBO Ede en de redactie van de nieuwsbrief wensen u een gezellige Sinterklaas, een Zalig Kerstfeest en een rustige Oud- en Nieuw viering.

Invullers gezocht voor de belastingsservice

De belastingsservice van KBO en PCOB staat ieder jaar weer klaar om de leden te helpen bij het invullen van de inkomstenbelasting of bij het aanvragen van huur- of zorgtoeslag.

In onze regio maken daar ongeveer 150 mensen gebruik van. Voor de komende jaren houden wij rekening met een toenemende vraag naar deze service. Daarom is een team van goed opgeleide vrijwilligers noodzakelijk. Het huidige team van KBO-PCOB bestaat uit 5 mensen. Wij zijn op zoek naar versterking van ons team. Vooral vrouwen worden uitgenodigd. Als u belangstelling heeft voor belastingzaken en u heeft ervaring met het invullen van (uw eigen) belastingaangiften, dan bent u van harte welkom. Het vraagt een stevige inzet, vooral in de maanden maart en april. Kennis van zaken, bereidheid om "bij te blijven" en digitale vaardigheden zijn

noodzakelijke voorwaarden.

Zorgvuldigheid en integer omgaan met privacygevoelige informatie zijn belangrijke aandachtspunten. Het is zinvol werk. U krijgt ondersteuning van fiscalisten en uw loon is: "dankbare senioren".

Hebt u belangstelling? Neem contact op met ondergetekende. In de colofon staat zijn e-mailadres en telefoonnummers. Hij zal u graag informeren over de taken en vaardigheden die nuttig en nodig zijn om dit werk uit te voeren. De inschrijving voor nieuwe invulhulpers staat open tot 1 december. Daarna gaat de voorbereiding en scholing voor het nieuwe belastingjaar 2023 van start.

Douwe Ettema, coördinator HUBA

*****
 * Bij op Guldenroede *
 * Leven is werken *
 * Booschappentas vol halen *
 * Elke dag opnieuw *
 * Elke dag is nieuw *
 * Booschappentassen vullen *
 * Leven is werken *
 * *****

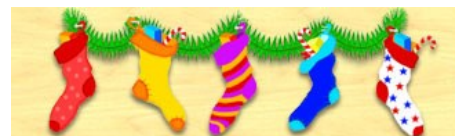
Booschappentas vol
 Dagelijkse oefening
 Elke dag is nieuw
 Elke dag is opnieuw
 Dagelijkse oefening
 Booschappentas vol.

Ada Cathcart-Benting

Aanmeldformulier Kerstlunch 2022

Datum : 21 december 13.00 – 15.00 uur
 Plaats: in de grote zaal van De Open Hof, Hoflaan 2, 6715 AJ Ede

Ondergetekende wil graag deelnemen aan de kerstlunch

Naam: .....

Aantal personen: .....

Adres: .....

Telefoonnummer: .....

Hebt u een speciaal dieet: dit graag hier vermelden .....

Gelieve dit strookje **uiterlijk vóór maandag 11 december**

te sturen naar: Mevr. T. van Schoonhoven, Hoflaan 36, 6715 AJ Ede of mail naar: trudyvanschoonhoven@planet.nl

Abraham zien

Onze jongste zoon is dit najaar 50 geworden.

Hij heeft theologie gestudeerd. Hij wilde niet in het ambt, maar weer eens uitleg geven kan hij toch niet laten.

Een week na zijn verjaardag ontvingen we het volgende stuk.

Als je vijftig wordt, dan zie je Abraham. Dat is een Nederlandse traditie, maar ook weer niet zo'n heel oude traditie. Pas sinds 1940 komt 'Abraham zien' geregeld

voor in Nederlandse tijdschriften en kranten als uitdrukking voor een persoon of een organisatie die vijftig jaar in dit ondermaanse achter zich heeft en dat uitgebreid viert.

Johannes

De oorsprong van deze traditie ligt waarschijnlijk in een Bijbelvers uit het evangelie van Johannes, hoofdstuk 8:57. Jezus is in de tempel en heeft een twistgesprek met de verder niet omschreven 'Joden', waarschijnlijk een groepje Farizeeërs. Abraham speelt in dit gesprek een hoofdrol. Abraham was de stamvader van de Israëlieten en zeker in het Jodendom van de eerste eeuw AD werd dat zo gevoeld. Geregeld noemden de Joden zich kinderen van Abraham. Abraham wordt daarom ook wel aangeduid als 'onze vader': bijvoorbeeld in de redevoering van Stephanus in Handelingen 7 en Jacobus 2:21.

In Johannes' verhaal reageren de 'Joden' in het heetst van het debat met de zin: 'Je bent nog geen eens vijftig en je beweert Abraham al te hebben gezien?' Dat vers volgt op de uitspraak van Jezus die beweert dat 'Abraham zich verheugde om mijn dag te zien en hij zag en was blij'. Een nogal boude uitspraak die in de oren van vrome Joden alleen als blasfemie kon worden opgevat. Hoe durft iemand zo over hun stamvader te spreken?

Jezus reageert niet verbaasd over hun uitspraak en doet er zelfs een schepje bovenop. Het noemen van een leeftijd vijftig jaar zorgt niet voor verwarring bij Jezus. Jezus was op dat moment nog lang geen vijftig en dat wist en zag iedereen. Jezus moet ergens in de dertig zijn geweest toen hij dit gesprek voerde. Kennelijk gebruikten de tegenstrevers van Jezus een soort staande uitdrukking.

Vijftig

Die vijftig jaar had een bijzondere betekenis. Vijftig gold in de Joodse cultuur net als in vele andere, hedendaagse, culturen als een mooi rond getal. Vijftig komt dan ook geregeld voor in de literatuur van Oud-Israël. Zo waren zowel de ark van Noach, de

50

voorhof van de tabernakel en de tempel van Salomo volgens de bijbel 50 el breed.

De leeftijd 'vijftig' komt ter sprake in Numeri. In Numeri 4 worden de mannen met de leeftijd tussen dertig en vijftig geteld die werk moeten doen in de ontmoetingstent en in Numeri 8:26 wordt gesteld dat Leviëten ouder dan vijftig geen tempeldienst meer hoeven te draaien. Het lijkt het er dus op dat vijftig in het oude Israël een soort pensioenleeftijd was.

Buiten de Bijbel komt de leeftijd vijftig voor in de Mishna. In Pirké Avoth wordt in een lijstje met leeftijden van 0 tot 100, vijftig de leeftijd voor 'raadgeving' genoemd. In het lijstje is vijftig precies halverwege en honderd geldt als de ideale stervensleeftijd.

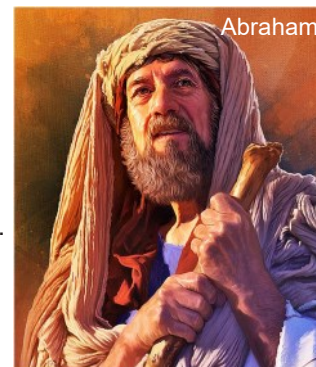
Jubeljaar

De belangrijkste Joodse traditie in verband met vijftig jaar is het Jubeljaar. In Leviticus 25 wordt beschreven dat wanneer de Israëlieten Kanaän ingenomen zullen hebben, ze elke zeven jaar een sabbatsjaar in acht moeten nemen, waarin de akkers en wijngaarden niet bebouwd worden en na zeven sabbatsjaren moet er een jubel-jaar zijn (van het woord *jobel*, dat ramshoorn betekent). Het jubeljaar begon met het blazen op de ramshoorn). Het land wordt dan teruggegeven aan de oorspronkelijke eigenaren, slaven krijgen hun vrijheid terug en zelfs, wordt wel verondersteld, worden schulden kwijtgescholden. Het jubeljaar is dus een nieuw begin.

Schoot van Abraham

De betekenis van 'Abraham zien' in het vers van Johannes is niet zo helder als het op de eerste blik lijkt. Jezus refereert in het evangelie van Lucas tweemaal aan 'Abraham zien'. In hoofdstuk 13 antwoordt hij op de vraag wie gered zullen worden. Hij predikt de smalle poort en op de jongste dag zullen velen buiten blijven staan en van verre Abraham zien in het koninkrijk van God. In hoofdstuk 16 vertelt hij de parabel van Lazarus en de rijke man. Als beiden overlijden wordt Lazarus opgenomen in het koninkrijk en zit op de schoot van Abraham, de rijke man ziet de aartsvader van verre, maar Abraham is onbereikbaar.

Abraham zien, zou dan een uitdrukking kunnen zijn voor 'sterven'. Dat lijkt in het evangelie van Johannes echter niet bedoeld te zijn. Waarschijnlijker is dat in de Joods-orthodoxe traditie rondom de jaartelling 7 x 7 jaar als een voltooid leven gold en met vijftig de levensavond begon wars van de aardse lusten en ongemakken en met meer nadruk op contemplatie en wijsheid, zoals

Abraham

Vervolg Abraham

paste bij de geliefde aartsvader.

Droombeeld

Tot slot nog het jubeljaar. In het oude Israël is het jubeljaar waarschijnlijk altijd een droombeeld gebleven. Niets wijst er op dat het twee keer per eeuw kwam tot herverdeling van land, goederen en kwijtscheldingen. Dat gebruik is er wel geweest in de bronstijd in Sumerië en Mesopotamië waar diverse koningen hun regering aanvatten met schulden kwijt te schelden en land her te verdelen. Dat gebruik verdween in de ijzertijd. Het jubeljaar van Leviticus geeft daarmee het ideaal van een

zeer oude traditie weer. Dat mag wel een fraaie en lovenswaardige traditie heten: elke halve eeuw is een nieuw begin en een dag waarover Abraham zich verheugt als hij die ziet.

Paul Borggreve

Nieuws uit de zorg

Wij schijnen te leven in een maatschappij waarin van alles stroef lijkt te verlopen. Er zijn steeds veel partijen betrokken bij iets: zo ook bij de ouderenzorg. Wat is er aan de hand? Er is gesteggel over de kosten.

Ouderenorganisaties hebben steeds meer personeel nodig om de ouderenzorg te kunnen leveren. Het aantal senioren dat zorg nodig heeft neemt nog steeds toe. De ouderenzorgorganisaties hebben dan de keus om personeel minder te betalen of de zorg uit te kleden. De onvrede bij het zorgpersoneel zorgt er weer voor dat er nu een personeelstekort is ontstaan. Regelmatig verschijnen schrijnende artikelen in de media over ouderen die aan hun lot overgelaten worden. Een paar jaar geleden (2016) heeft Hugo Borst een manifest

aangeboden aan de politiek in de hoop dat er iets verbeterd zou worden. Hij richtte zich voornamelijk op de verpleeghuiszorg. Adelheid Rozen heeft zich indertijd

achter Hugo geschaard. Twee maanden geleden vroegen zo'n 250 zorgaanbieders in kort geding aan de rechtbank de zorgkantoren te dwingen meer te betalen voor de geleverde zorg. Er is dus ruzie.

Een aantal constatering uit 2016 zijn nog steeds actueel. Zorgkantoren van CZ, Menzis, Salland, VGZ, Zorg & Zekerheid en Zilveren Kruis willen de zorg betaalbaar houden. Begrijpelijk, ze staan aan de kant waar betaald moet worden. Patiënten- en

ouderenzorgorganisaties willen juist graag financiële ruimte om naast de strikt noodzakelijke (medische) zorg ook praktische en humane zorg te kunnen leveren en het personeel voldoende te kunnen betalen. Ouderenorganisaties hebben daarom een maand geleden een kortgeding aangespannen tegen de Zorgkantoren om een hogere vergoeding te krijgen.

Merkwaardig is dan, dat nu blijkt dat bij de thuiszorg € 812 miljoen is blijven liggen. Dat klinkt heftig; het is geld uit de begroting van het Rijk dat niet is aangesproken. De kans is groot dat hier weer sprake is van bureaucratie die niet aansluit op de praktijk. Dit geld heeft het oormerk wijkverpleging, maar de thuiszorgorganisaties zien dat cliënten in het ziekenhuis blijven omdat er niet voldoende is geïnvesteerd in de wijkverpleging en omdat er een nijpend tekort is aan gekwalificeerd personeel om thuiszorg te verlenen.

Stijgende kosten, een tekort aan personeel, onvoldoende verpleeghuisplekken. De toenemende vergrijzing brengt grote uitdagingen met zich mee. Overheid en zorgorganisaties hebben afgelopen 7 jaar zitten slapen omdat bekend was dat de vergrijzing een feit is en hebben niet 'geanticipeerd' op deze ontwikkeling. "Er komen meer ouderen en niet in dezelfde mate meer medewerkers", zei demissionair minister Conny Helder van Langdurige zorg. "Daarom zal het anders moeten om de ouderenzorg toegankelijk te houden." De minister wilde vast niet bekennen dat zij had willen bezuinigen waar het even niet kan.

Erik

Bron: zorgvisie / AD

Update: De rechtszaak van de Ouderenorganisaties tegen de Zorgkantoren is verloren. Alleen Menzis moet op twee punten aanpassingen doen, vindt de rechtbank. De Noord Nederlandse Coöperatie van Zorgorganisaties (NNCZ) komt bijvoorbeeld nog 1 miljoen euro tekort, zegt directeur-bestuurder Roeli Mossel. "Er gaan instellingen omvallen. Misschien dat het niet gelijk volgend jaar gebeurt, maar dan in de jaren erna. In sommige regio's zullen gaten in de ouderenzorg vallen." Ouderen kunnen, zo is de vrees, rekenen op minder zorg.

Naar de Intratuin

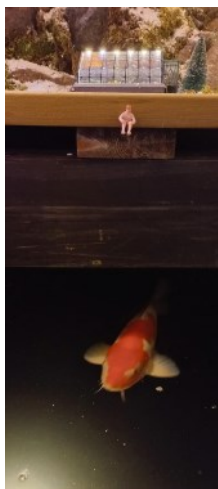
Op de zondag voor Aller Zielen wilden we naar het graf van verschillende overledenen en daar wat plantjes neerzetten.

Bij de Intratuin gingen we plantjes kopen.

Het was er erg druk. Plantjes waren er, maar ook kerstversieringen en een kerstlandschap. Dat laatste is altijd erg leuk. Een treintje dat door een besneeuwd berglandschap rijdt, waar je allerlei tafereeltjes ziet.

In Barneveld staat het kerstlandschap gedeeltelijk boven het aquarium. Dat geeft een leuk effect. Je ziet een

zwemmer op de kant en een enorme vis. Oei, dat doet gevaarlijk aan.

Op de bovenverdieping waren allerlei versiersels voor in de boom. Ik vond het wel apart, etenswaren als kerstversiering.

Mary-Ann

De oorsprong van het notenkrakerverhaal

Het was in 1816 dat Ernst Theodor Amadeus Hoffmann het Duitse verhaal 'De notenkraker en de muizenkoning' schreef. Slechts een paar jaar later verschijnt het karakter van de Notenkraker opnieuw in Alexandre Dumas' bewerking "Story of a Nutcracker". Deze versie was Tsjajkovski's inspiratie bij het componeren van het ballet dat de naam draagt van dit nu symbolische karakter van Kerstmis. Het woord "notenkraker" werd voor het eerst in 1830 gedefinieerd door de beroemde gebroeders Grimm in deze termen: "kleine misvormde man, in wiens mond de noten worden gebroken, door middel van een hefboom of een schroef".

Uit deze definitie blijkt dat de notenkraker destijds een parodisch personage moet zijn geweest (vandaar zijn karikaturale weergave van een politieagent).

Bron: internet

Rijbewijskeuring

Dokter van den Berg heeft weer tijd om u te helpen met de keuring voor het verleggen van uw rijbewijs. Hij is weer terug van vakantie en opnieuw gecertificeerd door CBR tot 2028 voor het keuren van onze leden.

J.P.B. van den Berg
Stationsweg 56, 6711 PT Ede
0318-610 368 of 06-224 578 17

Met vriendelijke groeten, Jan van den Berg, arts

Samen uit eten

In de maand december wordt er in verband met de vele activiteiten en fijne feestdagen **geen** "Samen uit eten" gepland.

De eerstvolgende keer zal dan zijn op **vrijdag 12 januari 2024**. Meer informatie hierover kunt u lezen in de KBO Ede nieuwsbrief van januari.

- Voor informatie of aanmelding kunt u contact opnemen met Marja Ankoné, tel.: 0318 62 00 31.

Marja Ankoné

*Het leven moet met liefde en humor worden geleefd:
liefde om het te begrijpen en humor om het te dragen.*

Appeltjes van Oranje

Elk jaar worden er aan sociaal-maatschappelijke activiteiten Appeltjes van Oranje uitgedeeld. Dit jaar was het thema 'Bruggenbouwers in de buurt'. De activiteiten die zich hebben opgegeven worden bekend gemaakt en vervolgens mag iedereen stemmen op een initiatief. De actie gaat uit van het Oranjefonds met als beschermvrouwe Koningin Máxima.

De prijs is een bronzen beeldje, het appeltje. Daarnaast gaat een geldbedrag van € 25.000 naar het goede doel. Het geld kan worden besteed binnen de doelstelling van het winnende initiatief. Ieder jaar reikt Koningin Máxima drie Appeltjes van Oranje uit op Paleis Noordeinde. In lustrumjaren overhandigt Koning Willem-Alexander de prijs.

Dit jaar was zo'n lustrumjaar. De drie initiatieven met de meeste stemmen die uitgenodigd waren op paleis Noordeinde waren Ontmoetingswerkplaats *de JoJo* uit Sassenheim, het *Vadercentrum* in Den Haag en stichting *Ik wil*. U kunt zich voorstellen dat de afgevaardigden van deze drie initiatieven voor die dag, 4 oktober, zich netjes hadden gekleed, afspraken hadden gemaakt en kort een instructie hadden gekregen. Voorbeelden: niet als eerste een hand geven aan koning en koningin, maar pas als zij hun hand uitsteken. Niet knuffelen, voor je beurt praten en vooral beleefd blijven. Vlak voor de ontmoeting werd er ook nog dringend verzocht de telefoons helemaal uit te zetten.

De prijs, Het Appeltje, is ontworpen en gemaakt door Prinses Beatrix en dit jaar was ze er zelf ook bij. Het was wat dat betreft een uniek gebeuren. Drie Koninklijke Hoogheden en groepen afgevaardigden die al dan niet nerveus waren om te horen wie er zou winnen.

Ergernis

Onlangs waren we vier dagen naar België in verband met een reis met het thema WO 1. De reis was bijzonder interessant en zeer indrukwekkend.

Wat is daar een ellende geweest en zoveel soldaten gesneuveld. Je kunt het niet bevatten. We waren in Ieper, waar elke avond om 20.00 uur de last post klinkt.

In een ander nummer schrijf ik nog stuk over deze reis.

Wat was nu de ergernis? De ergernis had eigenlijk niets met de reis te maken. We kwamen op zondagavond terug bij het eindstation. Dat was bij NS station Amersfoort. Thuis nog voor een maaltijd zorgen trok me niet aan. Ik zei dus opgewekt "Och laten we hier even wat gaan eten."

Een officiële fotograaf was er bij. Toen de uitreiking aan de gang was gebeurde er iets opmerkelijks. Er ging in de zaal een telefoon af en dat nadat iedereen zo zorgvuldig het mobieltje had uitgezet. Verbaasd werd er uiteindelijk gekeken naar de Koning zelf, die zich uit de voeten maakte en even later terug kwam met de vrolijke mededeling dat zijn dochter haar rijbewijs had gehaald. Zo ziet u maar, vaders willen wel direct weten hoe het met hun kinderen gaat vooral bij bepaalde omstandigheden. Het koninklijk paar werd ermee gefeliciteerd. Zo komt het dat u nu iets weet dat de Royalty volgers nog niet wisten toen ik dit schreef.

Erik

www.appeltjevanoranje.nl / www.koninklijkhuus.nl

Ik zou zeggen probeert u eens in de naaste omgeving van de stationshal een gezonde maaltijd te nuttigen. De keus was: frituur, (zonder zitplaats), Julia's, spaghetti met saus (2 ongezellige zitplaatsen) en de Burger King, genoeg zitplaatsen, maar niet gezellig en fastfood.

De overheid wil dat we gezond eten. Hoe doe je dat?

Mary-Ann

Hoe noem je een vliegtuig met mensen die allemaal op dieet zijn?
Een lijnvlucht.

Goed Heilig man

De maan schijnt weer door de bomen. De pakjesboot is al weer in Nederland.

Goed heilig man is een verbastering van "goet-hylik man" (= "goed-huwelijks man") Dit vanwege het verhaal dat hij heeft gezorgd dat drie arme meisjes een bruidsschat kregen en zo netjes uitgehuwelijkt konden worden.

Een van de vele gebruiken rond het feest van Sint Nicolaas is het schoen zetten.

Er is bewijs te vinden dat er in de 15^e eeuw al schoenen werden gezet voor de goedheiligman: uit archiefstukken blijkt dat er in 1427 schoenen werden gezet op 5 december in de Sint-Nicolaaskerk in Utrecht. Rijke Utrechters legden wat in de schoenen. De opbrengst werd verdeeld onder de armen op 6 december, de officiële sterfdag van de Heilige Nicolaas. Uit de 16^e eeuw bestaan beschrijvingen van het schoen zetten door kinderen in de huiskamer.

Gedichten rond 5 december

De Sint heeft ontelbaar veel Pieten
't zijn mannen, maar ook heel veel grieten
Die lenig en sterk
Verrichten hun werk
Waarvan zij geweldig genieten.

Autoloze zondag

De zoon, die nu 50 jaar werd, is geboren in de periode van de autoloze zondag. De tante, die hem bij zijn doop de kerk in zou dragen kon niet komen. In haar plaats is toen de achterbuurvrouw met deze eer gaan strijken.

Ik kan me nog herinneren dat de benzine op de bon was. Het deed me wel aan de oorlog denken, die ik overigens niet zelf heb meegemaakt.

Bij wat nazoeken op het internet ben ik er nu achter dat er meer autoloze zondagen zijn geweest.

Autoloze zondagen in verband met olie schaarste

1939

De eerste autoloze zondagen in Nederland waren van zondag 1 oktober tot en met zondag 12 november 1939. Het verbod op autorijden op zon- en feestdagen had te maken met de mobilisatie en het benzinetekort in Duitsland en Frankrijk. De naam 'autoloze zondag' werd op 30 september al gebruikt in de Leeuwarder Courant.

1946

De benzine was in 1946 schaars voorradig en daarom mocht er op zondag alleen auto worden gereden door

Kunstschilder Jan Steen heeft in de 17^e eeuw de sinterklaasochtend op twee schilderijen vastgelegd. Daarop is goed te zien wat de kinderen in hun schoen kregen. Vaak was dat naast speelgoed snoepgoed zoals speculaas, kruidnoten, pepernoten, borstplaat, taaitaipoppen en marsepein. Dit zijn eeuwenoude lekkernijen die in traditionele vormen werden gemaakt.

Niet alleen in Nederland en Vlaanderen, maar ook in Roemenië en Luxemburg is er een traditie van de schoen zetten rond Sint-Nicolaasdag.

Mary-Ann

Bron: internet

Sint Nicolaas koopt veel cadeautjes
Voor kleintjes en ook wel voor grootjes
Hij stopt met gemak
Al dat moois uit zijn zak
In schoentjes met wortels en strootjes.

Theo

mensen die voor zakelijke doeleinden op pad waren en toestemming hadden.

1956-1957

Autoloze zondagen in Nederland en België waren van kracht na de Suezcrisis in 1956. In Nederland liep het zondagsrijverbod van 25 november 1956 tot en met 20 januari 1957. Deze maatregel viel in een periode van buitengewone internationale spanning: niet alleen was door de Suezcrisis de olieaanvoer vanuit het Midden-Oosten verstoord, maar datzelfde jaar vond ook de Hongaarse Opstand plaats, wat de angst voor vijandelijkheden tussen de NAVO en de Sovjet-Unie vergrootte.

1973-1974

Een derde reeks autoloze zondagen volgde ten tijde van de oliecrisis van 1973 van 4 november 1973 tot en met 6 januari 1974 tienmaal.

De olieproducerende landen wachtten op een gelegenheid om olieschaarste te vertalen in verhoogde prijzen: die gelegenheid kwam in oktober 1973, toen de

(Vervolg op pagina 15)

“Graag een biertje” zei de 78-jarige “Je bent geen 18, dus geen alcohol.” zei de Waard

Vervolg Autoloze zondag

Jom Kipoeroorlog uitbrak waarbij Israël werd aangevallen door Egypte, Syrië, Algerije, Irak, Koeweit, Libië, Marokko, Saoedi-Arabië, Soedan en Tunesië.

In die oorlog koos Nederland de zijde van Israël. Uit protest tegen deze pro-Israëliëse houding van Nederland draaiden enkele Arabische staten de oliekraan dicht, waarop de regering het oliegebruik probeerde te beperken door autoloze zondagen in te stellen, deze maatregel werd afgekondigd door premier Joop den Uyl in zijn torentjoespraak op 1 december 1973. Op last van de regering stonden een aantal zondagen alle auto's stil. Slechts met een speciale ontheffing (voor bijvoorbeeld politieauto's en ambulances) mocht men rijden. Het leverde spectaculaire beelden op van lege autosnelwegen, maar wakkerde ook de creativiteit aan: paardenkoetsen werden opnieuw opgetuigd, fietsers en rolschaatsen namen bezit van de boulevards. Dat er ook massaal gefietst zou zijn op de autosnelwegen is een fabeltje. Dit was ook op de autoloze zondag verboden, en de weinige fietsers die zich wel op de snelweg waagden, werden door de politie weggestuurd. De autoloze zondagen hadden echter niet het gewenste effect: om het rijverbod op autoloze zondagen te omzeilen, ging men al op zaterdag rijden en keerde zondagavond laat terug, zodat het benzineverbruik helemaal niet afnam. Minister Westerterp liet dertig jaar later weten dat op het moment van ingaan de praktische noodzakelijkheid ontbrak omdat de olievoorraden ruim voldoende bleken. Zo diende het doorgaan vooral om de olieproducerende landen tot niet meer maatregelen te inspireren.

Wettelijke regeling in Nederland

Sinds 2001 is er in Nederland de *Regeling autoloze zondag bij oliecrisis* die bij (dreigende) olie schaarste bij besluit van de minister van Economische Zaken tijdelijk in werking treedt, en van maandagochtend 3 uur tot

maandagochtend 3 uur een verbod inhoudt voor het gebruik van brandstof door gemotoriseerde voer- en vaartuigen op de weg, op het water en in de lucht. Er zijn wel diverse voertuigen uitgezonderd die noodzakelijke of dringende taken vervullen en het openbaar vervoer.

Autovrije dagen t.b.v. milieubewustzijn

Autovrije Dag sinds 1999

Milieuorganisaties hebben sinds 1973 regelmatig gepleit voor een vrijwillige autovrije zondag, om bewustwording te kweken en aandacht te vragen voor de bezetting van de stad door de auto. Zij noemden deze dag ook wel 'Zonderdag' of 'autoluwe dag'. In 1996 startte een Nederlandse actiegroep Pippi Autoloze Zondag een landelijke campagne voor autovrije dagen. Sinds 1999 wordt in een aantal Europese steden daadwerkelijk op een zondag in september de binnenstad afgesloten voor autoverkeer. In Nederland gebeurde dit onder de naam **Autovrije Dag**.

Mary-Ann

Bron: internet

Kerstverhaaltje

Het was kerstavond, zes jaar geleden. Mijn moeder had een heerlijke kip met kastanjes klaargemaakt voor het menu en een prachtig stuk hout als dessert. Zoals gewoonlijk nodigde mijn moeder de hele familie uit om oudejaarsavond met ons te vieren! Rond 22.30 uur vroeg mama me om naar bed te gaan. Ik ging de trap op en zodra ik mijn kamer binnenkwam, hoorde ik een geluid! Het moet de Kerstman geweest zijn! Ik liep de trap af en opende voorzichtig de deur. Op dat moment zag ik mijn moeder praten met de Kerstman... Plotseling trok een gesprekstuk mijn aandacht: "Het is oké lieverd, heb je het niet te warm in dit kostuum?" Toen begon ik te snikken: de Kerstman was eigenlijk mijn vermomde vader!

Mama zag me huilen, ze hurkte naast me en legde me uit dat de Kerstman vanavond niet had kunnen komen en dat het papa was die hem verving. Maar waar is de Kerstman dan? Bestaat hij echt? Ik ging terug naar mijn

kamer en viel in slaap terwijl mijn vragen onbeantwoord bleven...

Plotseling werd ik wakker door een ander hard geluid. Ik hoorde een luide "boem", waardoor ik schrok. Ik rende naar de deur, opende hem en zag een groot cadeaupakket! Oh! Er hing een kaart aan de tas... Ik liep op de tas af zodat ik hem kon lezen. Dit is wat er op de kaart stond: "Hallo Vanessa, ik wens je een vrolijk kerstfeest!!! Ik bied je een groot pakket aan, speciaal voor jou!!!" ondertekend, Kerstman, de echte!". Oef, ik was gerustgesteld!

Vanessa

Agenda KBO en PCOB

Op de bijeenkomst van KBO Ede en PCOB zijn de leden van beide seniorenverenigingen van harte welkom. Bij activiteiten met een beperkte capaciteit hebben leden van de eigen afdeling voorrang.

KBO Programma

- 13 december 09.30 uur kerststukjes maken voor de KBO Ede Kerstviering onder leiding van Wil Dokter. Na de viering zijn de stukjes bestemd voor onze zieke leden.
- 20 december 12.00-15.00 uur Kerstviering met stamppottenbuffet in de Open Hof, Hoflaan 2 in Ede.

De bijeenkomsten vinden plaats in de zaal van het appartementencomplex "De Bosroos", hoek rotonde Proosdijerveldweg/Veenderweg. Ingang aan de Rozenlaan. Aanvang 14.00 uur, tenzij anders vermeld.

PCOB Ede Lunteren Programma

- Informatie op www.pcob.nl/afdelingen/ede/

De bijeenkomsten zijn in "Rehoboth", Driehoek 11 te Ede, tenzij anders vermeld.

PCOB Bennekom Programma

- Informatie op www.pcob.nl/nieuws/activiteiten-pcob-bennekom.

Standaard locatie voor de activiteiten: Gemeentecentrum De Brink, Brinkstraat 39 in Bennekom.

SUDOKU ★★ ★

7			1	2		9		
4		2	3		8	7	6	
5		1						
		5						6
6		9	4					2
3	7				2			
8	5			9	3	4		
	4	3	6	1				

